

Licencování dat

Martin Loučka



Spolufinancováno
Evropskou unií



MUNI
ICS

Co jsou data?

Údaje

Informace

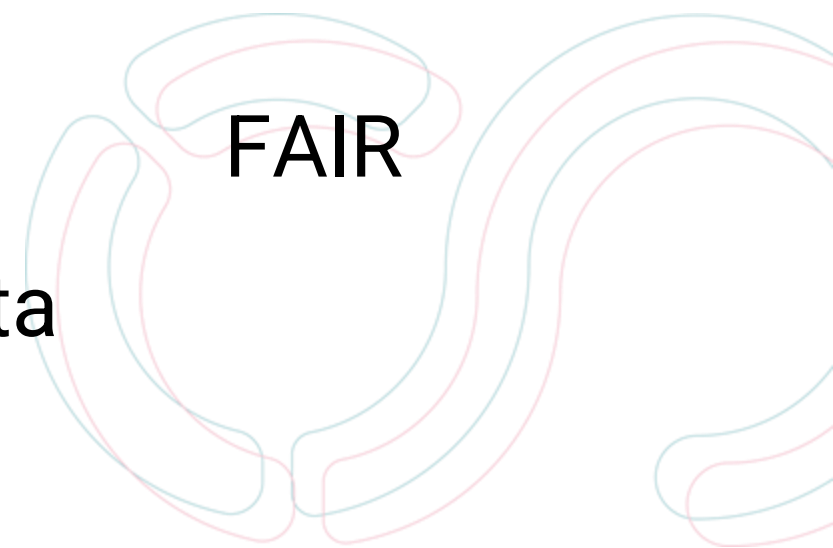


Tvrdá data

Měkká data

FAIR

Metadata



Co je databáze?

- soubor
- děl, údajů nebo jiných prvků,
- systematicky nebo metodicky uspořádaných
- individuálně přístupných
- elektronickými nebo jinými prostředky
- bez ohledu na formu jejich vyjádření
- pořízení, ověření nebo předvedení obsahu databáze představuje kvalitativně nebo kvantitativně podstatný vklad



Dobře, co že je tedy databáze?

1. Vyhledám a seberu data
(a je jich hodně, anebo je to složité)
1. Validuji data (a je jich hodně, anebo je to složité)
2. Implementuji sofistikovaný způsob prezentace

Pozor: Nestačí data vytvořit.



Práva k databázi

- **Užití:**

Rozmnožování podstatné části

Zpřístupňování podstatné části

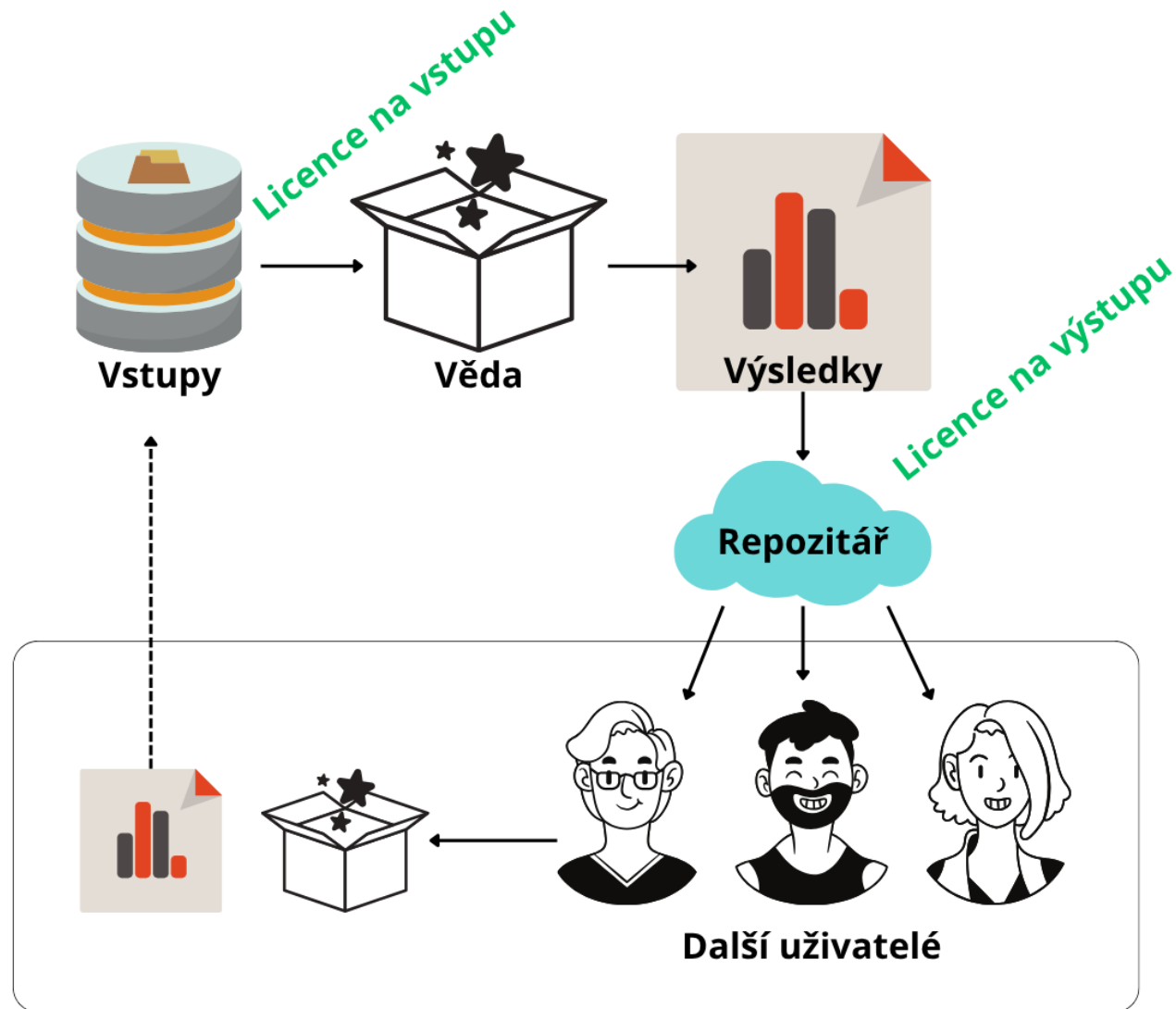
- Práva trvají 15 let od pořízení/zpřístupnění.
- Práva jsou převoditelná.
- Pozor na autorská díla obsažená v databázi.
- Spoluautoři

- **Bez souhlasu:**

- Půjčování
- Férové užití nepodstatných částí oprávněným uživatelem
- Vědecké účely i u podstatných částí oprávněným uživatelem s uvedením pramene (+ vyučování, osobní potřeba, bezpečnost, soudy)

Srovnání předmětů ochrany

	Autorské dílo	Databáze
Vznik ochrany	Automaticky vytvořením	Automaticky pořízením
Co chráníme	Tvůrčí činnost	Investici (pořízení, ověření, předvedení)
Trvání	70 let po smrti autora	15 let od pořízení/zveřejnění
Práva	Majetková (užití) Osobnostní (zásahy do díla)	Majetková (užití)
Nakládání	Licence	Licence Převod práva



Licencování

- Licenci na vstupu si nezvolíte, ale můžete si vybrat zdroje dle typu licence.
- Licenci na výstupu si zvolíte (případně v mezích, které máte předem stanovené či sjednané).
- Cílem je umožnit pohyb dat v cyklech s co nejmenší fricí.
- **Další elementy:**
 - **Vědecké instituce**
 - **Grantové agentury**

Licence k právům duševního vlastnictví

- Proč potřebujeme licenci? Licence vs. zákonná užití a výjimky
 - Obecná vs. autorskoprávní
 - **Výhradní vs. Nevýhradní**
 - **Písemná forma** u výhradní licence, či zapsané ve veřejném seznamu
 - **Odměna**: paušální vs. výnosová, bezúplatné nutno explicitně sjednat
 - **Podlicence** – je-li sjednáno
 - **Postoupení licence** – se souhlasem, případně při prodeji závodu
 - **Povinnost ji využít** u autorských děl
 - **Charakteristiky licence**: způsob, množství, místo, čas + účel
- 

Veřejné licence

- Proč potřebujeme zvláštní úpravu?
- Základní charakteristiky:
 - **Specifická kontraktace**
 - Neodvolatelnost návrhu
 - Downstream mechanismus
 - Copyleftový efekt
- Vymahatelnost
- Problematická důkazní pozice a mechanismy důvěry

- **Creative Commons**



- CC BY
- NC
- ND/SA

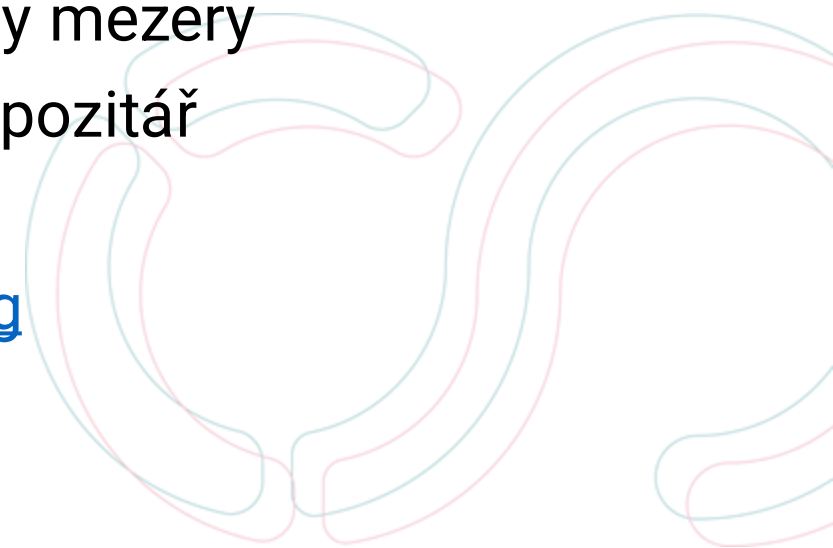
- **Open Database License**



- Public Domain
- Attribution
- Attribution ShareAlike

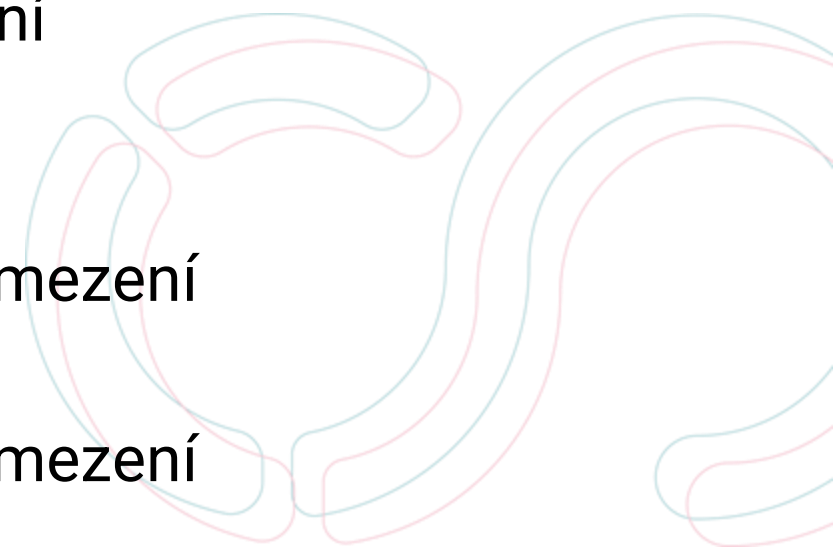
Licencování databází

- Pozor na dichotomii databází (kreativní vs. sui generis)
- Pozor na specifický obsah pojmu „užití“
- Často je nutné myslet na zvláštní licenční ujednání k databázi, aby bylo korektně nalicencováno veškeré potřebné IP a nevznikaly mezery
- Pozor na předmět licence – licencujeme data, ne celý repozitář
- <https://data.europa.eu/en/academy/open-data-licensing>



Co na to FAIR data?

- **Nalezitelnost** (to be Findable)
 - Musí být zajištěna možnost nahrát do repozitáře
- **Dostupnost** (to be Accessible)
 - Musí být udělena licence repozitáři ke zpřístupňování
 - Musí být zajištěna licence pro koncové uživatele
- **Interoperabilita** (to be Interoperable)
 - Použitá licence pro koncové uživatele nesmí nést omezení
- **Opětovná využitelnost** (to be Reusable)
 - Použitá licence pro koncové uživatele nesmí nést omezení



Jak na výběr správné licence

Poskytovatel

- Volba licenčního modelu (proprietární vs. veřejný)
- Volba správných licenčních podmínek
- Pozor na případná omezení v nakládání s dílem! (Granty, spoluautoři, komponenty třetích stran)

Nabyvatel

- Zvážit požadované užití (i v horizontu do budoucna, např. s ohledem na komerčnost)
- Zvážit potřebu úprav díla
- Zvážit licenční kompatibilitu s ostatními komponentami
- Zvážit případná licenční omezení ve vztahu k licenci „na výstupu“

Děkuji za pozornost



Spolufinancováno
Evropskou unií



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

M U N I
I C S

cesnet
.....

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA

IT4INNOVATIONS
NÁRODNÍ SUPERPOČÍTAČOVÉ
CENTRUM